

SÜÜFILISE DIAGNOSTIKA

Omandatud süüfilise esmaseks sõeluuringuks kasutatakse spetsiifiliste antikehade määramist S,P-T pallidum Ab. Positiivse tulemuse kinnitamiseks tehakse laboris kinnitavad uuringud: S,P-T pallidum IgG ja haiguse aktiivsuse hindamiseks mittespetsiifiliste antikehade uuring – S,P-RPR tiiter, mille alusel saab edaspidi ravitulemust hinnata.

Neurosüüfilise diagnoosimiseks kasutatakse spetsiifiliste antikehade määramist liikvoris ja seerumis ning CSF/S T pallidum IgG indeksi arvutamist (hematoentsefaalbarjääri läbilaskvuse ja intratekaalse spetsiifiliste immuunoglobuliinide sünteesi hindamiseks).

Indeksi arvutamiseks on lisaks vaja määrata liikvorist ja seerumist üldine IgG ja albumiin.

Kaasasündinud süüfilise diagnoosi kinnitamisel määratakse vastasündinul T pallidum IgM antikehad kahe erineva meetodiga (välisuuring).

TREPONEMA PALLIDUM VASTASED ANTIKEHAD

Lühend	S,P-T pallidum Ab
Mõiste	Süüfilis on sugulisel teel leviv nakkushaigus, mille tekitajaks on spiroheet <i>Treponema pallidum</i> subsp. <i>pallidum</i> . Süüfilis põhjustab organismi süsteemset infektsiooni kahjustades kõiki organeid. Esmane sõeluuring on treponemaalne test, mis määrab <i>Treponema pallidum</i> 'i vastaseid spetsiifilisi antikehi, sisaldades rekombinantseid antigeene Tp15, Tp17 ja Tp47. Treponemaalsed testid võivad pärast edukat ravi jääda reaktiivseks kogu eluks.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none"> ▪ esmane sõeluuring süüfilise diagnostikas ▪ profülaktiline sõeluuring (rasedad, kontaktused, doonorid)
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	20...25 °C 7 päeva, 2...8 °C 14 päeva, -20 °C 12 kuud
Teostamise aeg ja koht	Tööpäeviti, kliinilise keemia labor, Ravi 18
Meetod	Elektrokemoluminomeetria
Referentsvahemikud	Negatiivne
Tõlgendus Positiivne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kahtlus süüfilise infektsioonile Diagnoosida ei tohi ainult ühe uuringu alusel. Vajalikud teisel meetodil teostatavad kinnitavad uuringud Valepositiivsus: autoimmuunhaigused, puukborrelioos; Valenegatiivsus: varane aktiivne süüfilis, hiline latentne süüfilis, immuunpuudulikkus
Konsultatsioon	Vaike Viia, Piret Kedars, Liisa Kuhi, Maarit Veski
HK hinnakirja koodid	66707
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2014 European Guideline on the Management of Syphilis 2. Süüfilise laboratoorne diagnostika -konsensusdokument (2014), www.elmy.ee 3. Total antibodies to Treponema pallidum, Syphilis- Roche originaaljuhend
Koostajad	Vaike Viia, Maarit Veski

TREPONEMA PALLIDUM VASTANE IgG (kinnitav uuring)

Lühendid	S,P-T pallidum IgG conf
Mõiste	Süüfilis on sugulisel teel leviv nakkushaigus, mille tekitajaks on spiroheet <i>Treponema pallidum</i> subsp. <i>pallidum</i> . Süüfilis põhjustab organismi süsteemset infektsiooni kahjustades kõiki organeid. Kinnitav uuring sisaldab spetsiifilisi rekombinantseid antigeene – Tp15, Tp17, Tp47, TmpA.

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

	Spetsiifilise IgM testi sensitiivsus on aktiivse süüfilise ajal madal; see ei aita õigesti haiguse staadiumi määrata ning vajab kinnitamist IgG ilmumisega. T pallidum IgG võib pärast edukat ravi jääda reaktiivseks kogu eluks.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none">▪ Süüfilise diagnostika kinnitav test
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	2-8 °C 14 päeva
Teostamise aeg ja koht	2 korda nädalas, immunoloogia labor, Ravi 18
Meetod	Immunoblot
Referentsvahemikud	Negatiivne
Tõlgendus	Positiivne <ul style="list-style-type: none">▪ IgG täiskasvanul koos eelneva positiivse S-T pallidum Ab testiga – kinnitab süüfilise diagnoosi. <p>Valepositiivsus: autoimmuunhaigused, puukborreliosis. Valenegatiivsus: varane aktiivne süüfilis või hiline latentne süüfilis, immuunpuudulikkus</p>
Konsultatsioon	Maarit Veski, Liisa Kuhi, Piret Kedars
HK hinnakirja kood	66714
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none">1. 2014 European Guideline on the Management of Syphilis2. Süüfilise laboratoorne diagnostika - konsensusdokument (2014), www.elmy.ee3. T.pallidum Westernblot IgG Euroimmun originaaljuhend
Koostajad	Maarit Veski

MITTETREPONEMAALSE REAGIINI VASTASTE ANTIKEHADE TIITER

Lühend	S,P-RPRt
Mõiste	RPR e. <i>rapid plasma reagin</i> test on mittetreponeaalne test. RPR test määrab lipiidide vastaseid (nt kardioliipin, letsitiin) mittespetsiifilisi heterofiilseid IgM ja IgG antikehi, mis on vabanenud kahjustatud rakkudest või treponemadest. RPR testi kasutatakse süüfilise aktiivsuse hindamiseks. Edukat ravi näitab neljakordne või suurem antikehade tiitri vähenemine.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none">▪ lisauuring süüfilise diagnostikas positiivse treponemaalse testi korral▪ haiguse kulu ja ravi efektiivsuse jälgimiseks
Proovivõtu vahendid	Geeli ja liitiumhepariiniga katsuti Geeli ja hüübimisaktivaatoriga katsuti
Materjali säilivus ja transport	2...8 °C 2 päeva, -20 °C pikemaajaliselt
Teostamise aeg ja koht	Tööpäeviti, immunoloogia labor, Ravi 18
Meetod	Aglutinatsioon
Referentsvahemikud	Negatiivne
Tõlgendus	Positiivne <ul style="list-style-type: none">▪ aktiivne infektsioon▪ kahtlus reinfektsioonile, kui esineb neljakordne P-RPR tiitri suurenemine Negatiivne <ul style="list-style-type: none">▪ tõhus ravitulemus (kui RPRt oli eelnevalt positiivne) Vähemalt 6 kuu jooksul pärast ravi alustamist peab tiitri vähenemine olema neljakordne <p>Valepositiivsus: autoimmuunsed haigused, viirusinfektsioonid, vaksineerimine, rasedus, tuberkuloos, HIV, malaaria jt. Valenegatiivsus: süüfilise väga varane või hiline staadium, immuunpuudulikkus</p>
Konsultatsioon	Maarit Veski, Liisa Kuhi, Piret Kedars
HK hinnakirja koodid	66540 x 2

IDA-TALLINNA KESKHAIGLA

Kirjandus	<ol style="list-style-type: none">2014 European Guideline on the Management of SyphilisSüüfilise laboratoorne diagnostika - konsensusdokument (2014), www.elmy.eeImmuTrep RPR Omega Diagnostics originaaljuhend
Koostaja	Maarit Veski

TREPONEMA PALLIDUM VASTASED ANTIKEHAD LIIKVORIS

Lühendid	CSF-T pallidum IgG – Treponema pallidum vastased antikehad liikvoris CSF-S-T pallidum IgG ind – Treponema pallidum vastase IgG indeks
Mõiste	Süüfilis on sugulisel teel leviv nakkushaigus, mille tekitajaks on spiroheet <i>Treponema pallidum</i> subsp. <i>pallidum</i> . Süüfilis põhjustab organismi süsteemset infektsiooni kahjustades kõiki organeid. T pallidum antikehade määramist liikvoris teostatakse juhul, kui seerumis on antikehad positiivsed. Vajadusel määrab labor need analüüsid seerumist. Juhul, kui T pallidum IgG liikvoris on positiivne arvutatakse spetsiifiline IgG indeks Reiberi järgi hindamaks hematoentsefaalbarjääri intaktsust ja intratekaalset T pallidum IgG produktsiooni. Arvutamiseks on vajalikud lisaks spetsiifilistele IgG antikehadele liikvoris ja seerumis ka üldine IgG antikeha hulk ja albumiini hulk liikvoris ja seerumis. Vajadusel lisab labor need uuringud.
Näidustused	<ul style="list-style-type: none">neurosüüfilise diagnostika
Proovivõtu vahendid	Liikvor: lisandita katsuti Koos liikvoriga saata geeliga ja hüübimisaktivaatoriga (seerumi) katsuti
Materjali säilivus ja transport	Proovimaterjal (seerum ja liikvor) võtta samal ajal Seerum: 2...8 °C 14 päeva Liikvori 2...8 °C 6 päeva
Teostamise aeg ja koht	1 kord nädalas, immunoloogia labor, Ravi 18
Meetod	Ensüüm-immuunsorptsioon/fotomeetria
Referentsvahemikud	Negatiivne
Tõlgendus	<p>Positiivne CSF-T pallidum IgG</p> <ul style="list-style-type: none">kahtlus neurosüüfilisele <p>CSF-S T pallidum IgG ind</p> <ul style="list-style-type: none">< 1,3 Ei ole viiteid T pallidum IgG intratekaalsele sünteesile1,3–1,5 Piiripealne tulemus> 1,5 Leid viitab T pallidum IgG intratekaalsele sünteesile. <p>Segavad tegurid: valepositiivsust võivad anda autoimmuunhaigused, viiruslikud infektsioonid, kõrge iga Valenegatiivsus: varane aktiivne süüfilis või hiline latentne süüfilis, immuunpuudulikkus</p>
Konsultatsioon	Maarit Veski, Liisa Kuhi
HK hinnakirja koodid	66707 Liikvori IgG indeksi arvutuseks vajalikud: CSF-Alb 66117 CSF-IgG 66116 S-Alb 66100 S-IgG 66123
Kirjandus	<ol style="list-style-type: none">2014 European Guideline on the Management of SyphilisSüüfilise laboratoorne diagnostika - konsensusdokument (2014), www.elmy.eeT pallidum IgG liikvoris Euroimmun originaaljuhend
Koostaja	Maarit Veski